

Roadtrip ved Hornborgasjön

Når våren danser inn over Västergötland

Hver vår samles titusenvis av traner ved Hornborgasjön i Sverige for å utføre et av Nordens mest spektakulære naturfenomener. I morgengry og skumring fylles luften av trompetlignende rop og elegante hopp – et vårtegn som lokker besøkende fra fjern og nær.

Dette er et vårtegn i verdensklasse! Har du noen gang sett 30 000 fugler danse samtidig? Ved innsjøen Hornborgasjön utenfor Falköping utspiller det seg hvert år et naturens eget skuespill. Mellom midten av mars og midten av april samles enorme mengder traner her. I 2019 ble det registrert over 27 000 fugler – en rekord som fortsatt står.

Tranenes ankomst har blitt et sikkert tegn på at våren er på vei i Sverige. Mange reiser langt for å oppleve den

karaktistiske «tranedansen», et parringsritual der fuglene bukker for hverandre, sirkler elegant rundt, brer vingene og hopper høyt opp i luften. Det hele er både kraftfullt og poetisk – særlig i det gyldne morgenlyset.

Best når dagen gryr

Området rundt ”Trandansen” er på sitt aller vakreste i morgentimene og ved solnedgang

Da flyr tranene gjennom et mykt, nesten magisk lys, og det er ofte færre mennesker til stede. Stillheten brytes kun av fuglenes rop og vingeslag. Å stå her i demringen og kjenne naturen våkne, er en opplevelse som sitter lenge i minnet.

For den som planlegger besøket, finnes det informasjon om tidspunkt og dager med færre besøkende, slik at man kan få en mest mulig rolig og nær opplevelse av fenomenet

Roadtrip ved Hornborgasjön

Opplev en roadtrip som kombinerer naturopplevelser med historiske omgivelser. I sentrum står Hornborgasjön, en av

Foto: Roger Borgellid

Foto: Jonas Ingman

Sveriges mest fuglerike innsjøer. Rundt deg venter lokale interiørbutikker, historiske fortidsminner, hyggelige overnattingssteder, kafeer, restauranter og gårdsbutikker.

Falköping

Falköping byr ikke bare på småbysjarm med torghandel og unike butikker, men også på et rikt historisk miljø, rett ved platåfjellet Mösseberg. Byen ligger på Falbygden, et område kjent for sine rundt 260 ganggraver – en samling fortidsminner som er uten sidestykke i Sverige. Mange av disse ganggravene ligger midt i bymiljøet, noe som er unikt i hele Europa.

For deg som vil utforske disse historiske skattene, finnes det et kart tilgjengelig på Falbygdens Museum, hvor alle fortidsminner og megalittgraver er markert. Benytt anledningen til å besøke museets utstillinger når du først er der, som den fascinerende «Fortid på Falbygden», hvor du kan se funn som Sveriges eldste tamhund, den berømte «bringeberjenta» og det spektakulære gullkjedet fra Ålleberg.

Ingen tur til Falköping er komplett uten et besøk på

Falbygdens Osteria, et paradys for osteelskere. Her kan du rusle rundt i butikken, nyte et måltid i restauranten og delta på ostesmaking eller guidede turer i ostelageret.

Ikke langt fra sentrum reiser platåfjellet Mösseberg seg, et sted som byr på naturskjønne opplevelser og friluftaktiviteter. Her kan du nyte vakker utsikt over Falbygden, gå tur på stier og løyper av varierende lengde og vanskelighetsgrad, spille discgolf, besøke dyreparken eller sykle på en av MTB-løypene. Mösseberg ligger dessuten i Platåbergens Geopark, som omfatter hele 15 platåfjell med unik natur.

Utenfor Falköping ligger opplevelsesmuseet Åsle Tå, en samling bevarte bakstuer som tar deg tilbake til 1700- og 1800-tallets Sverige. Gå inn i de små husene og opplev et historisk miljø som gir innblikk i hvordan livet så ut for flere hundre år siden. Etter å ha utforsket området kan du nyte lokalprodusert mat og kaffe på Café & Restaurang Åsle Tå.

Ikke langt fra Åsle Tå ligger interiørbutikken Hem till mig, hvor du finner vakker, klassisk innredning i country living-stil.

Foto: Jonas Ingman

Kulturveien langs Hornborgasjön

Åtte kilometer fra Falköping ligger den historiske Gudhems klosteruin, hvor et nonnekloster ble grunnlagt på 1160-tallet. I dag står de vakre ruinene igjen, sammen med et klostermuseum og en liten klosterhage. Her får du et unikt innblikk i middelalderens åndelige liv. Klosteret ligger vakkert til med utsikt over Hornborgasjön.

Ikke langt fra klosteruinene finner du interiørbutikken og kafeen Kdesign. Her tilbys stilren og moderne innredning samt planter og krukker til hagen. Du kan også ta en hyggelig pause

med kaffe og noe godt i naturskjønne omgivelser med utsikt over innsjøen.

Følg kulturveien i retning Vårnhem. Midt i det naturskjønne landskapet ligger Ekornavallen, et av Sveriges mest imponerende fornminneområder. Her kan du utforske gravminner fra forhistoriens tre store epoker: steinalderen, bronsealderen og jernalderen. Det er fascinerende å tenke på at mennesker har brukt Ekornavallen som gravplass i over 4000 år.

En kort kjøretur unna ligger Löfwings Ateljé & Krog, en virkelig perle i området. Her kan du beundre naturinspirert

Foto: Elin Kero

Foto: Cred Turistrådet Västsverige

Foto: Cred Lukasz Warzecha

kunst av Göran Löfving, samtidig som du nyter et måltid eller hjemmebakst. Butikken tilbyr både egenproduserte produkter med Görans kunst og lokale delikatesser.

På østsiden av Hornborgasjön, bare fem kilometer fra Löfwings Ateljé & Krog, ligger naturum Hornborgasjön. Her finnes en utstilling som forteller om innsjøens rike fugleliv og økosystem. For deg som vil utforske mer av naturreservatet, finnes det flere turstier av ulik lengde og karakter, som gir deg mulighet til å oppdage det vakre landskapet rundt innsjøen.

Etter utstillingen eller en vandretur kan du ta en pause på

Café Doppingen og nyte noe godt med fantastisk utsikt over vannet.

I den sørlige delen av innsjøen finner du Infocenter Trandansen som holder åpent under den spektakulære tranesesongen om våren, fra mars til april.

Utenfor Varnhem finner du Mellomgårdens kafé og gårdsbutikk, hvor du kan nyte en fantastisk utsikt over Hornborgasjön. I butikken finnes nøyte utvalgte klær, rustikke leker, lokale delikatesser og interiørdetaljer. Kaféen serverer smakfulle galetter, gode supper og hjemmebakst.

Foto: Per Pixel Petersson

Litt nærmere Varnhem ligger Alekärrs økologiske gård, en perle for deg som elsker lokale råvarer. Her kan du handle alt fra eplemost, gløgg og sirup til tørket frukt, salt og sesongens frukt, bær og grønnsaker. De tilbyr også selvplukk og har en kafé som serverer godsaker basert på gårdens egne råvarer.

Varnhem

Når du ankommer Varnhem, merker du straks den spesielle stemningen som har preget stedet i tusenvis av år. Her kan du besøke Kata Gård, ruinene av en gårdskirke fra 900-tallet, med en utstilling om de kristne vikingene som en gang levde her. Ikke gå glipp av Varnhems klosterkirke og klosterruinene.

Ta en pause i Klosterkaféets hage eller besøk Varnhems Gårdsbutikk, hvor du finner både en hyggelig kafé og en sjarmerende interiørbutikk.

I sesongen, mellom juli og oktober, er det også vel verdt å besøke det imponerende dahliabedet. Du kan også ta en spassertur rundt Klostersjön eller gå langs Rosenstigen for å utforske området ytterligere.

Skövde

Velkommen til Skövde, byen ved platåfjellet Billingen, hvor naturen møter byens puls. Her er det alltid kort vei til både grøntområder og en livlig bykjerne. Skövde tilbyr en unik blanding av sjarmerende småbutikker, kjente kjeder og moderne kjøpesentre. Enten du vil besøke badeanlegget, shoppe eller

utforske byens severdigheter, finnes det noe for alle.

For kulturinteresserte er et besøk på Skövde Kulturhus et must. Som Sveriges første kulturhus byr bygget på et bredt spekter av kulturelle opplevelser, samt kafé og restaurant.

Når du er ferdig med byens shopping og kulturtilbud, kan du ta turen opp på Billingen. Her finnes aktiviteter for både store og små. Som et offisielt Vasaloppssenter tilbyr Billingen Skövde flotte løyper for langrenn, sykling og løping, perfekt for både mosjonister og eliteutøvere.

Her finnes også muligheter for lek, eventyr og naturopplevelser. Du kan klatre, sykle, gå tur, bade, løpe terrengløp, fiske og mye mer. Fjellet er dessuten lett tilgjengelig med kollektivtransport.

I Billingscenter, midt i området, kan du leie terrengsykler for hele familien. Her ligger også restauranten Mori – «mori» betyr skog på japansk – hvor svenske smaker møter asiatiske.

Vallebygden

Vallebygden ligger ved foten av Billingsens vestsider, i grenseområdet mellom Skara og Skövde. Her har innlandsisen formet et unikt og kupert landskap med glitrende innsjøer, svingende turstier og beitende dyr.

I området finner du det populære naturreservatet Silverfallet, hvor fossefall stuper utfor bergkanten – en vakker og dramatisk opplevelse året rundt.

Ikke langt fra Silverfallet ligger Karlsfors gård, med

Foto: Elin Kero

bobilplasser, stor parkering og toaletter for besøkende. Garden har også en sjarmerende interiørbutikk og en kunsthall som er vel verdt et besøk. Her finner du også Café på Klostret, Karlsfors, hvor alt bakes fra bunnen av med nøye utvalgte råvarer.

I Valleområdet finnes det over seks mil med merkede løyper og en rekke naturreservater, blant annet kjent for de mange kirsebærtrærne som blomstrer i noen uker hver mai. Et eksempel på tursti er Flämsjön rundt, som delvis går tett på Flämsjön og passerer Remningstorps arboretum.

Skara

De historiske kvartalene i Skaras pittoreske sentrum byr på flere perler. Et besøk i den storslåtte domkirken er et must, og på en spasertur i området rundt er historiens nærvær tydelig.

For kunstinteresserte finnes en unik kunstsatt fordelt på to av byens hoteller. På Skara Konsthottell finnes en stor samling verk av blant andre Anders Zorn, Bruno Liljefors og Jenny Nyström. På Skara Stadshotell finnes over 80 originalverk signert Lars Lerin. Rett utenfor hotell døren starter også pilegrimsleden Skara–Husaby for deg som ønsker en vandretur.

Et steinkast unna ligger Västergötlands museum med et bredt utvalg spennende utstillinger og aktiviteter. Like ved finner du friluftsmuseet Fornbyn med rundt 30 bygninger fra 1800-tallet, og i retning domkirken ligger også Veterinärmuseet, hvor du får innblikk i veterinæryrkets utvikling gjennom 250 år.

16 bobilvennlige steder å besøke rundt Hornborgasjön

- Karlsfors Gård: Interiørbutikk, kunst, café, bobilplass, turområde
- Varnhems klosterkyrka, Kata gård: Café, gårdsbutikk, turområde
- Mellomgården: Café, gårdsbutikk, kunst, bobilplass
- Naturum Hornborgasjön: Turområde, café, utstilling, utsiktstårn, bobilparkering
- Billingen: Turområde, café, restaurant, camping
- Löfwings Ateljé & Krog: Kunst, café, restaurant, stor parkering
- Gudhems Klosterruin: Museum, klosterhage, turområde
- Åsle Tå: Opplevelsesmuseum, café, restaurant, bobilplass
- Mösseberg: Tursti, café, restaurant, utsiktstårn, camping, bobilplass
- Wrågård: Elg- og bisonpark, gårdsbutikk med café, bobilplass
- Ekehagens Forntidsby: Arkeologisk friluftsmuseum, café, restaurant, bobilplass
- Alphems Arboretum: Park och hage, café, bobilplass
- Falbygdens Osteria: Ost- og delikatessbutikk, restaurant, café
- Sommarland: Fornøylespark, café, restaurant, camping
- Prästakvarna gård: Bobilplass, gårdsbutikk, natursti, selvplukk av grønnsaker
- Flämslåt: Hotell, restaurant, badebasseng, turområde, bobilplasser och kano.

Overnatte med bobil

Man kan gjerne overnatte med bobil på parkeringsplassen ved Tranedansen/Hornborgasjön. Det koster 150 SEK pr døgn. Denne avgiften bidrar til mating av traner.

For overnatting med bobil i området rundt anbefaler vi at du går inn på:

www.vastsverige.com/hornborgasjon/usbil/

I byen finner du også Gamla biblioteket, hvor du ikke bare finner Bokäventyret, men også det vakre 1800-tallsbiblioteket med originale gulv og bokhyller fra gulv til tak.

Før du forlater Skara bør du besøke noen av de unike, lokale butikkene eller de hyggelige og velassorterte bruktbuikkene i sentrum.

Tekst: Redaksjonen Kilde: Visit Sweden